

له یه راویزی هه لمه ته کانی هه لیژار دندا

بهره و دوزه خ .. بهره و بهشت !!

حہسہن جودی

hesen_cudi@yahoo.com

له نیو گهمره‌ی که‌شووه‌ای هه‌لمه‌هه‌کانی هه‌لبه‌زاردنی 15/12 دا ئهو تابلو ناشیرین و کريته‌ی هه‌م له ریکلامکردن و هه‌م له هه‌لويستي پارته دهسه‌لاتداره‌کانی كوردستان و ئيراق لىب‌رامبئر لىسته سه‌ربه خوکان ده‌بىنرىت ئامازه‌ي گرنگن بۇ ئهو داهاتووه‌ي كه ئيراق و كوردستان تىيىدا گينگل دخوات و ئه‌گەمرى دەرباپيۇون لىي تازهمه‌نىكى درېز دژوار و زەممەت ده‌بىنرىت .لەو باودەدام، ئه‌وە ده‌بىنرىت و رۆزانە روودەدات هەر تەنبا پەيوەست نىيە به نەبۈونى كولتۇورى ديموکراسى و بى ئەزمۇونى له پرۇسە ديموکراتىدا، بەلكو رىئىك پەيوەسته بەو ئەقلىيەتە سىاسىيە گەندەلەئى كەوا دەمەۋى - بەعس ئاسا .لە داهاتوودا حوكىمى ئەم ولاتە بکات .ئەقلىيەتىكە هەرگىز بۇ يەك ساتيش ئامادە نىيە جگە لەرەنگ و دەنگى خۇي ھىچ رەنگ و دەنگىكى دىكە ببىنى، ئامادە نىيە يەك ملم له دەسەلات و دەستەرۇيىھە گەندەلەلەئى كە خۇي دەستاودەست بکات، هەرگىز توانتى ئەوهى نىيە تەنبا بۇ جارېكىش بىت به خۇيدا بچىتەوە و كەمەيك، تەنبا كەمەيك، كۆئى له داخوازىيەكاني خەلک بىگىت و بە كىدار و بە يەرۇسەيەكى شىلاڭارانە دان بەو گەندەلەئى و نەهامەتىيە بىنى و هەۋلى نەھىشتى بىدات.

دِراندنی پوسته‌ر و ئەفیش و ریکلامی لیسته سهربه‌خۆکان، دروستکردنی کاریکاتیر و نووسینی شتى بى واتا و بى بنچينه لهسەر ئەو پوسته‌رانه، قورخىركدنى تەواوى دامودزگا حکومىيەكان و كەلۋەلهكانى و دەزگا راگەياندىيە فەرمىيەكان بۇ ریکلامى لیستى ھابىءەش يان ھاپېيمانى لايەنە دەسەلاتدار و زلهكان، ھەمشەكىرن و رەشبىگىرى ھەۋادار و ئەندام و كاديرانى لیسته سەربەخۆکان، تا دەكتە كوشتن و تىرۈركىرنى كەسانى ئەو لیسته سەربەخۆيانە و پالىۋراوهەكانىيان و سووتاندىن و تالانكىردىن بارەگا و ئۆفيسيەكانىيان، ھەرودەن لە لايەكى دىكە و خىستەنگەر و بەكارھىنانى چەندىن كارت دىز بە فەرمانبىر و مامۆستا و توپۇز كۆمەللايەتىيەكانى دىكە وەك زەوي بەخشىن و مۇوجە زىيادكىردن و بەخشىنى ئىميتىاز و دىيارى و كارتى ئازاۋوقة و هتد. ئەمە جىڭ لە بوختان ھەلبەستن و تۆمەتباركىردن و بەخائىين و گاور حىسابىردىنى ئەو لیسته سەربەخۆيانە و دىيان و سەدان رىيگە و شىۋازا دىكە كە لە ھوتۇرى ھىچ ولاتىيىدا نىيە كە بەرە و ديموكراسىيەت و ھەلگىشان بەرە و ژيانىيکى پەشنىڭدار ھەنگاۋى نابى، خراودته گەر و پەيپەر و دەكىرىت. ئەمە سەرەپاى ئەگەرى دىسان ساختەكىردن و تەزویركىردن و گەمەپېتكىردىنى رىيژەدىنگەكان وەك لەساتى پار و لەكاتى رېفاندۇم بۇ دەستورو ئەنجامدرا....

هموو ئەو دىارىدە كرىت و ناشيرىنانەي وەك تابلوئىيەكى قىزەون خۆى نىشان دەدات، مەرۇڭ دەخاتە نىيۇ ترس و دلە راۋىكىيەكى بەردەۋامەوە و خۆى رووبەرپۇرى چەندىن پرس و تىپامان دەكتا، ئەم ھەموو پەله قازە و فېكان فېكانە لە پاي چى و بۆچى؟ بەپاستى لە پېتىا گەل و نىشتىمانە . وەك خۆيان دەلىن - يان لە پېتىا قورخىردىن و پاراستنى دەسەلات و بەرژە وەندىيەك كانىيانە ؟ ئەو جۆرە رەفتارە ناديموکراتى و ناشارتىنانە دەتوانى ج داھاتوو يەك زامن بکات؟ تو بلىي بەم شىواز و رىگايانە بتوانى دەنگى زياتر و زۇرتىر بەدەست بەھىن؟ ئايى دەتوانى بەوشۇمەيە چىز خەلك چاوېبەست و چاولەدەست و تەمبى بکەن و هەتا ھەتايە ھەر بەخۆيانەوە پەيومستىان بکەن؟ ج بە چاپۇشىن لە گەندەلى و ج بە چاوسوركەرنەوە لە لايەنە رەخنەگر و راكابەرە سىاسييەكان و ھەميشه بە كۆمەللىك بەللىن و پەيمانى نۇوسراوى سەربەفر و بە ورۇزاندىنە ھەست و سۆزى نەتهوھىي و ودبىرھىنانەوەي مەركەساتە نەتهوھىيەكان و سەرەورىيە كەلەرىيەكان جارىيەكى دىكە و وەك دەخوازىن تەواوى دەسەلات قۇرخ و پاوان بکەن و دواترىش وەك نە بايان دىبىن و نەباران لەسەر سىاسەتى گەندەلىكىردىن بەردەۋام بن و ھەرجى سامان و توانستە نەتهوھىي و ديموکراتىيەكان ھەيە، ھەليلۇشنى و بىخەنەوە نىيۇ گىرفان و بانكە ئەھلى و نىيۇدەولەتتىيەكان و پاشان بلىن : خوا كەريمە بۇ ھەلىزەردىنە داھاتوو؟ "داخوا تاكەي ئەم تابىلە ناشىر يەنە وەك قەددەر يېك ھەمىشە لە تۈرى جاومانەوە بىلەكى؟"

نهو پرس و تيپامانانه و چهنديني ديكهشى بهسەردا گرد بکەوه، رۆزانه رووبەرپۇرى هەركەس و تاكىكى به ويژدان و ديموكراتىخواز دەبىتەوە بىگومانىم لهودى كاتىك هەممۇ ئەو باس و خواسانە لە رۆزانى ھەلەمەتى ھەلبازاردىندا دەمورۇزىنلى، رەنگبى ھەندىك كەس ئەمەش ھەر بە جۆرىك لە پۇرپاگەندە ھەلبازاردىن لەفەلەمى بەدەن. بەلام پېۋىستە ئەو راستىيە بدركىيەن كە ئەو رەفتار و ھەلسۈكەوتانە ئامازىم پېيدان ھىچ پەيوەندىيەكى بە ئەخلاقى ديموكراسىيە و كولتوورى ديموكراسىيە و نىيە، ھىچ كاتىك بەو جۆرە رەفتارانە ناتوانىن ماف و بەرژەوەندىيە نەتهوەدىي و ديموكراتىيەكانى گەل و جەماوەر بېارىزىن، ئەو رەفتارانە ھەركەس و لايەن و لىستىك بىكەت و ئەنجامى بىدات ھەرگىزا و ھەرگىز لە بەرژەوەندى نەتهوە و گەل، نىشتمان و ئايىندا نايقات بەلگۇ تەننیا بۇ لەسەرپى مانەوە خۆى و دەسەلاتەكەى و پاراستنى بەرژەوەندىيەكانى خۇيدا دەيىكەت، ئىدى ئەمە ھەر كىيەك بىت و لە ژىر ھەر بىانوو و ھەر پاساوايىكدا بىت.

ئەگەر بەپاستى دەخوازىن مافە نەتەوھىي و ديموکراتييەكىانمان بېارىزىن و بچەسپىتىن ئەوا بەرەفتارى ناديمۇكراٽى و چاوسووركىرنەوه و فشار و گوشار و چەندىن كارتى دىكە هەرگىز ناتوانىن بەو ئامانجە بگەين .بەلگۇ تەواو پىيچەوانە خۆمان و نەتمەوه و ئەو ئەزمۇونە ديموکراتييە ناشيرىن دەكەين، تەنانەت داھاتووشمان دەخەينە ۋىر ھەرەشەمى مەترسىدار و پىر لە مەرگەساتدا .بۇيىە ھەرچى زووقتە پىويستە ھەموو لايەن و لىستىك، كەمىيەك، تەنبا كەمىيەك بە سىڭفراوانى و بە كولتوورى ديموکراتيانە ھەلسوكەوت لەگەل ئەو پەرسەيە بىكەين، ئەگەرنا ئەوا لە جىاتى داھاتووچىكى پېشىنگىدارى زامنکراو دۆزدەخىكى پىر لە مەرگەسات و ئازار رووبەرپۇرى ھەممۇومان دەبىتەوه .دەبا بۇ داھاتووچىكى دۆزدەخ ئاسا ھەول نەدەين، بۇ داھاتووچىك ئەگەر وەك بەھەشتىش نەبىت ھەر ھىچ نەبىت رىز لە ھەممۇومان، لە مەرۇف، لە ئىرادەي گەل بىگرىت، تىيىكۈشىن.